

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UTSIKT ÖVER GAMLA STADEN, STOCKHOLM. — AMATÖRFOTO. S. ORLOWSKI. MALMÖ.

24:DE ÅRG.

DEN 29 OKTOBER 1922.

N:O 5.

foto. Jäger, Stholm.

Konst. Aug. Sjöbergs Kic. inst., Öbg

Johnny Rosval.

Det påstås, att tyska konsthistorici ibland kalla sina svenska kolleger "die nordischen Dilettanten". Om dömet avser väl, att de svenska konstforskarna icke förstå att gå på djupet, icke ha förmåga att systematiskt och målmedvetet göra en undersökning. Hur som helst — det tyska uttrycket kan vara en fras gjord vid ölsejdlarna, icke ett allvarligt menat uttalande och — vilket vi här vilja ha sagt — icke åsyftande *alla* svenska män, som syssla med konstens studium. Numera ha också vi lärda, som veta att göra konsthistoria till konstvetenskap.

Otvivelaktigt har *Johnny August Emanuel Roosval* betytt mycket för svensk konstvetenskap. Redan vid unga år gjorde sig Roosval känd både inom och utom landet som en duktig forskare. Knappt 20 år fyllda — han är född den 29 augusti 1879 i Kalmar — kom Roosval till Berlin, där han som elev till bl. a. Goldschmidt fick intim kännedom om de strävanden, vilka årtionden innan de hunnit till Sverige brutit igenom i Tyskland i de konsthistoriska forskningsmetoderna, i första rummet då grundligt materialsamlande och jämförande analyserande. Det mödosamma fältarbetet hade förut gärna underlåtits här hemma och slutsatser formerades med ett mera på måfå hopkommet material för ögonen. — Som amanuens i Zeughaus i Berlin 1902—03 kom emellertid Roosval i kontakt med den krävande tyska museijärsten och dess genomförda och stränga organisation, vilket väl i mycket bidrog att skärpa det drag av grundlighet, som alltid funnits i Roosvals vetenskapliga arbeten.

Som första synliga resultat av studierna framlade Roosval 1903 vid Berliner-universitetet en dissertation över en grupp nederländska altarskåp, samma ämne behandlat i en svensk upplaga med titeln "Om altarskåp i svenska kyrkor och museer ur mästern Jan Bormanns verkstad i Bryssel". Med detta arbete blev det klart, att den unge konstforskarens kärlek främst gällde medeltidens konstskatter i svenska kyrkor. Ett följande arbete "Burchardt Precht" 1905, behandlade också kyrklig konst, ehuru en nyare tids. Sistnämnda bok är grundläggande för studier i svensk 1700-talsskulptur. Medan ett flertal mäktiga volymer skrivits om medeltida skulptur sedan Roosvals första altarskåpsbok utkom, har ännu icke något mera betydande gjorts inom det Burchardt Prechtska rummet. Roosvals bok är här ännu så länge ensam.

Ett både konsthistoriskt, litteraturhistoriskt och typografiskt vackert arbete utgör vår konstforskares bok 1908 "Symboler och legender i Uppsala domkyrka". Om man jämför föregående årtiondens konstvetenskapliga litteratur som boktryck betraktat med nysnämnda arbete av Roosval finner man, att dittills mycket litet gjorts åt böckernas typografiska utstyrelse. Roosvals numera svåråtkomliga "Symboler och legender" kom som en förelöpare till våra dagars konstavhandlingar med deras vackra tryck och klara illustrationer.

Det är icke så länge sedan Stockholmsmuseernas samlingar ansågos innehålla ungefär allt vad en svensk studiosus i ämnet behövde veta om sitt lands konst kultur. Roosval och hans skola — man kan verkligen tala om en sådan — ha gjort till en av sina uppgifter att ute i landet, främst i kyrkorna, söka reda på, förteckna och bearbeta det mångskiftande material som en gång skall giva grund för ett rättvist bedömande av svensk konst i gångna tider. Till sammans med S. Curman och C. R. af Ugglas anordnade Roosval 1910 i Strängnäs en utställning av äldre kyrklig konst samt jämte H. Cornell och T. Hellman en dylik i Härnösand två år senare. Dessa utställningar kunna betraktas som praktfulla portar till den helgedom för äldre konst som de svenska

kyrkorna bilda. Och när så 1912 det första häftet av "Sveriges kyrkor" kom ut, mottogs det helt naturligt med största intresse och förståelse. Av detta synnerligen märkliga inventariseringsverk, vilket Roosval utger jämte S. Curman och med en hel stab yngre vetenskapsmän som medarbetare, har i dagarna sextonde häftet utkommit. Ännu återstår åratals tråget arbete, innan det stort lagda, generalmönstrande inventariet blir färdigt men redan nu har mycket framkommit, som låter ana en grundlig omvärdering av äldre tiders uppfattning av svensk konsthistoria. "Sveriges kyrkor" är ett verk, oumbärligt för var och en, som ämnar intränga i svensk kulturhistoria, således konsthistoria med systemvetenskaper.

Utom uppsatser i in- och utländska tidskrifter om äldre och yngre konst, om S:t Görans i Stockholms Storkyrka, skulpterad av nordtysken Bernt Notke, om kubister och Kandinsky, en bok "Svenskt konstgalleri" 1912 och annat, har Roosval skrivit särskilt mycket om Gottlands äldre konst, åt vars utforskande han ägnat ett mångårigt arbete. "Die Kirchen Gotlands" 1911 följdes sålunda av "Die Steinmeister Gotlands" 1920 och då Roosval ihärdigt fortsätter sina strövtåg till gottländska kyrkor, kunna vi hoppas att i en snar framtid se en ny volym i Gottlands-serien publicerad.

Det är icke uteslutet, att Roosvals djupa intresse för svenska kyrkor vaknat i Tyskland. Där har sedan årtionden pågått metodiska undersökningar av konstbeståndet i landet, kyrkor och slott och deras inredning. Och då ur tysk metodik gärna utdestilleras något nationellt, är det förklarligt, om Roosvals första studier i Berlin vände hans håg till fäderneslandets då relativt oända kyrkokonst. Nu gå Roosvals forskningar alltmer i riktning mot ett klarläggande av den svenska egenarten i arkitektur, skulptur och måleri under äldre skeden. Naturligtvis ha vi svenskar icke bara kompulerat, vi ha säkerligen också kommit med något eget, vilket Roosval helt riktigt insett.

Under sin docenttid i Uppsala 1905—14 verkade Roosval som en ungdomens lärare på ett mer reellt sätt än många andra akademiska fäder. Han tog sina studenter med sig på veckolånga exkursioner varje vår och höst för att inför monumenten själva på olika platser i landet diskutera "varifrån" och "hur". Hans starkt personligt betonade undervisning var en god pedagogs. Då tack vare en vidsynt mans, Anders Zorns, gåva år 1921 en professur i nordisk och jämförande konstvetenskap kunde upprättas vid Stockholms högskola, kallades också Johnny Roosval till förste innehavare av denna lärdomsstol, en väcker och välförtjänt honnör för ett såväl ur vetenskaplig som pedagogisk synpunkt synnerligen gott arbete.

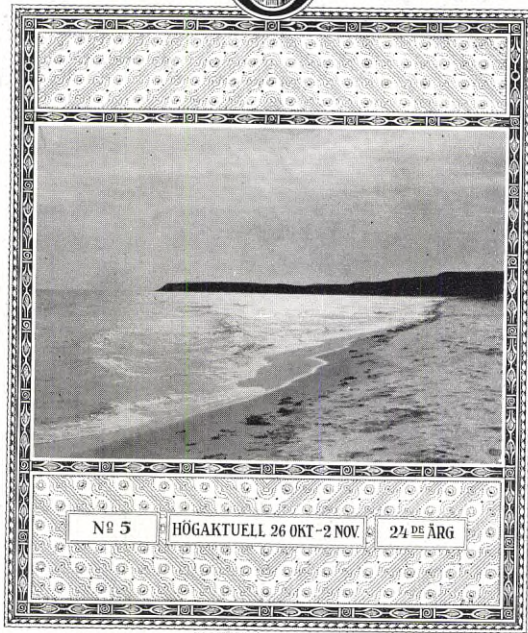
Roosval är en man med utpräglat estetisk läggning. För honom är konstvetenskapen icke en död bokstav. Konstens historia skildras av honom i expressiva färger med ett för honom eget, typiskt språk som omisskännlig signatur.

Vid prof. Roosvals sida i våra dagars konstliv står hans maka, Ellen Roosval, född von Hallwyl. Fru Roosval har som skulptris skapat sig ett namn i kånarens kretsar. Hennes bildverk äro ofta hållna i dekorativ stil, de större arbetena med monumental resning, de mindre som genombrutna guldsmedsreliefer i ädel infattning, alltid med rena linjer och självständig utformning; den arkaiserande formen är fullt medveten. Prof. Roosval själv har som "konstnärlig rådgivare" biträtt vid uppgörande av programmet för utsmyckningen av Saltsjöbadskyrkan 1912. Vid detta tillfälle liksom vid arrangerandet av de kyrkliga konstutställningarna har Roosval visat prov på även ett annat konstnärsskap än det som endast består i tolkandet av andras skapelser.

Till bild å sid. 70.

Den länge omdebatterade frågan om lämpligaste platsen för *Carl Milles Sten Sturemonument* är alltså oavgjord. Enligt senaste förslag, konstnärens eget, skulle monumentet resas på S:t Eriks Torg i Uppsala. För att göra det mera lämpligt för denna plats har Milles emellertid företagit en omarbetning av postamentet. Det nya förslaget (se vår bild!) har nyligen demonstrerats på den tilltänkta platsen i Uppsala inför studentkåren och inbjudna representanter för stadsfullmäktige. Enligt det nya förslaget skulle sockeln utföras i gammalrött tegel och bli 16½ meter hög samt upptill avslutas med en inläggning av s. k. Fjärås stenplattor, ett slags skiffergranit, som användes på västkusten och håller i alla tider. På postamentets framsida inbygges en stenplatta varå inristas den sång som sjöngs i Brunkebergslaget och ovanför denna Sten Stures vapen. Till höger nedtill inbygges en granithäll med Starke Björns bild, hans emblem och dekora-

29 Oktober 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 5.
 I mörkblå dubbeltonfärg.

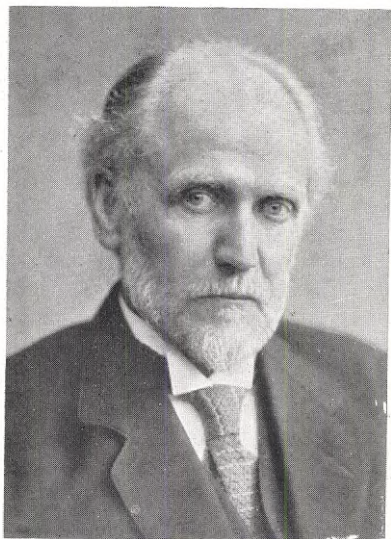
"Kåse huvud", ett vackert parti av skånska kusten i aftonsämning, fotografierat av pastor N. Boström, Löderup.

En av sovjetrikets mest framstående ekonomiska kapaciteter, herr Aron Scheinman, vistas för närvarande i Stockholm på resa genom vårt land, som han f. ö. alls icke är obekant med, då han vistades här som rysk finansagent åren 1918—19. Dessförinnan och senare har han beklätt en rad viktiga poster på det finansiella och ekonomiska området inom sov-

jetväldet. Anledningen till besöket nu är att knyta fastare förbindelser med våra banker för Sovjetrysslands statsbank, vars chef han är. För övrigt har hans besök i Stockholm lett till det märkliga resultatet, att professor Gustav Cassel mottagit ett anbud att tjänstgöra som ekonomisk rådgivare åt den ryska statsbanken. Uppdraget torde för professor Cassels del

föranleda en resa till Ryssland under loppet av nästa år men inverkar däremot icke på hans uppehållande av professuren vid Stockholms högskola. Enligt professor Cassels uttalande är problemet att få Rysslands valutafråga ordnad kanske rentav genom att skapa en ny valuta, av största vikt ej blott för Ryssland utan för hela Europa. En uppgift så lan som denna måste givetvis vara lockande för en framstående nationalekonom att lösa.

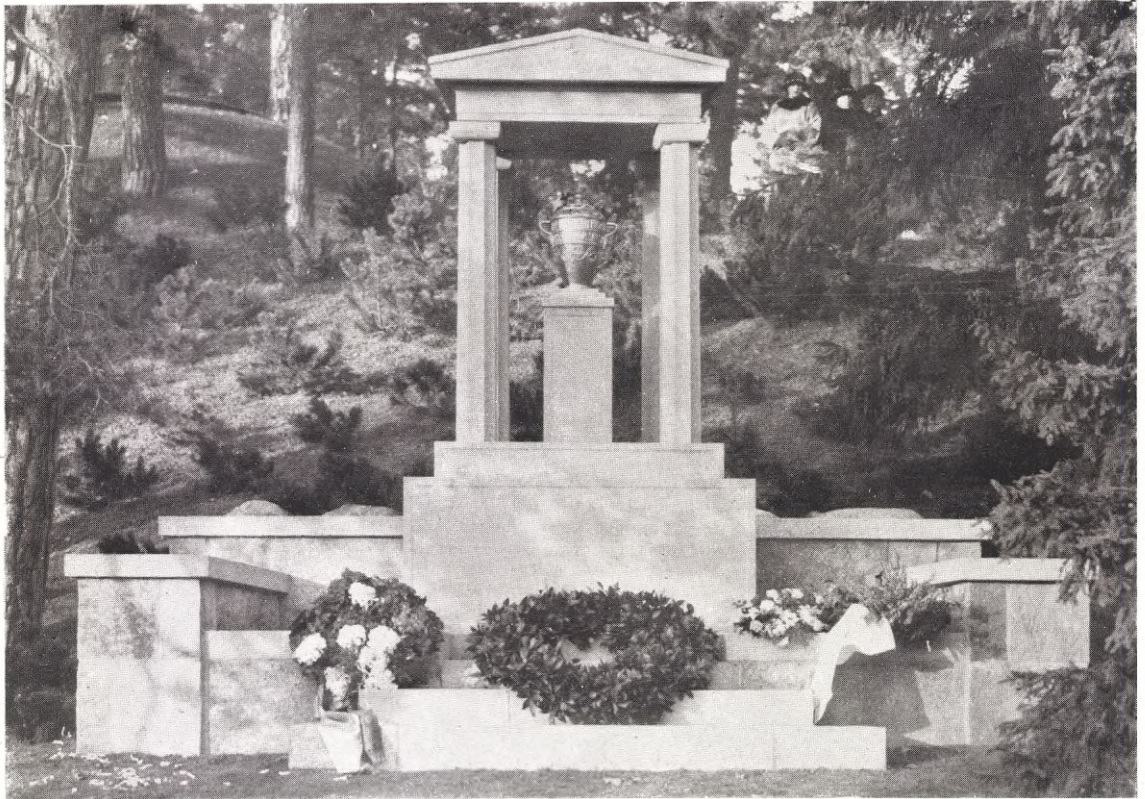
Statsbankchefen Scheinmann har under vistelsen här också yttrat sig synnerligen optimistiskt om möjligheten att öka affärsförbindelserna mellan Sverige och nuvarande Ryssland. Måhända skulle Sveriges export dit mångdubblas genom avslutandet av ett reguljärt handelsavtal, vilket ju emellertid årets riksdag gjort till en framtidsfråga, då den avslod det förslag, som då framlades.

Kjellerström. Kliché: Sjöberg, Gbg.
 PROFESSOR GUSTAV CASSEL, vilken i dagarna lovat biträda sovjetregeringen som ekonomisk rådgivare.

Kliché: Sjöberg, Gbg.
 PRESIDENTEN SCHEINMANN, sovjets statsbankschef, vilken under sitt senaste Stockholmsbesök träffat avtal med professor Cassel. Bildcentralen.

Pressfoto.

Kliché: Göts Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

DEN AV STOCKHOLMS STAD RESTA MINNESVÅRDEN ÖVER DESS STADSFULLMÄKTIGES FORNE ORDFÖRANDE, DEN FRAMSTÅENDE SOCIALPOLITIKERN SIXTEN VON FRIESEN avtäcktes å Nya Kyrkogården den 22 okt.

Den av Stockholms stad bekostade minnesvården över stadsfullmäktigeordföranden *Sixten von Friesen* å hans grav å Nya kyrkogården, avtäcktes den 22 oktober med en enkel men vacker och värdig högtidlighet.

Närvarande voro ett flertal av stadsfullmäktiges förutvarande och dess nuvarande ledamöter samt framskjutna medlemmar av så gott som samtliga Stockholms kommunala nämnder och styrelser. Sång utfördes av Stockholms sångarförbund under musikdirektör Einar Ralfs ledning. Själva avtäckningen förrättades av stadsfullmäktiges nuvarande ordförande, direktör Allan Cederborg.

Minnesvården är av slipad stockholmsgranit och har utförts efter ritningar av arkitekten Carl Westman. Urnan harskulpterats av bildhuggaren Christian Eriksson. Å monumentet

läses följande inskription: "Sixten von Friesen. Född 11. 12 1842. Död 1. 12 1921. Stockholms stadsfullmäktiges ordförande 1904—1915. Staden reste vården."

Foto. Sorbon, Södertälje.

Kliché: Göts, Gbg.

KANALÅNGAREN VIKTOR RYDBERG, vilken fredagen den 20 okt. gick till botten i närheten av Södertälje, varoid trenne människoliv spilldes. — Text å sid. 78.

CLÆSTORPS GAMLA HISTORISKA GODS NÄRA KATRINEHOLM I SÖDERMANLAND ELDHÄRJAT. Överst: Den vackra 1700-talsbyggnaden i brand. Därunder: Brandkåren och frivilliga i arbete. En stor del lösöre räddades medan en värdefull samling arkivpapper samt flera gamla tavlor blevo lågornas rov.
(Amatörfoto. A. Nyberg, Katrineholm).

Nederst:

EN STORSLAGEN MEDALJUTDELNING förrättades den 15 oktober vid Arboga Mekaniska Verkstad, då icke mindre än 72 medaljer tilldelades i bolaget anställd personal. Å vår bild märkas bl. a. 1. Gjutaren Per Erik Fredriksson (63 tjänsteår). 2. Verkmästare Aug. Sjöman (51 tj.-år, guldmedalj). 3. Gjutaren Karl Gust. Zetterberg (53 tj.-år). 4. Förrädsarb. Anders Anderson, 5. Gjutaren Jonas Vilh. Jansson och 6. Svarvaren Axel Alb. Olsson (52 tj.-år). 7. Verkmästaren G. Rob. Hellström (49 tj.-år, guldmedalj). 8. Förman J. O. Blomberg (24 tj.-år, guldmedalj).

Ett av Södermanlands många gamla vackra historiska gods, nämligen det ståtliga fideikommisset *Clæstorp* i Östra Vingåker har genom en beklagansvärd mordbrand i dagarna härjats av en förödande eldsvåda.

Den sorgliga händelsen ägde följande förlopp. Under

Forts å sid. 78.

Foto. Gust. Angel, Arboga.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Öbg

PRINSESSAN SOM VÄVDE MATTOR.

FÖR H. B. D. AV ANNA LENAH ELGSTRÖM.

KAIRWÂN heter en stad i Tunis, inte långt från Gabèsbukten. Profetens barberare, Saheb Ennebi, "Herr följeslagaren", ligger begravnen där i en snövit moské med tre hår av profetens skägg vid sitt hjärta. Jag sade att moskén var snövit och det är den — men bara utanpå. Arkadernas bländvita fyrkant inramar en liten gård, som liknar en sval och isigt vit sjö. Men de behagfulla hästskopelarnas bågar innefatta en formlig eruption, en eldsvåda, ett eldsprutande berg av färger. I Barberarens stora gravkammare vandrar man som i en formlig trolldjungle av alla världens färger, sammangjutna till en bländande imma, som nästan anstränger ögonen. Färgsymfonien stiger i ett enda oavlatligt crescendo från golvmattornas mörkt purpurbruna, violetta och svartgyllene toner, genom väggarnas gyllenröda, safirblå och smaragdgröna kakelplattor upp till takets ljusst gyllenröda kupoler, varifrån flöda baner av silver, turkosblått och citrongult siden ner över den stora purpurdraperade sarkofagen.

Först inför en sådan syn förstår man litet av vad Islams storhetstid måtte betytt av prakt och glans — den tid, då morerna, som den gamla krönikan säger, "regerade över Sicilien och Spanien, härskade över Lombardiet, plundrade Genua och byggde lustslott över allt landet kring Granada och Sevilla".

En stor, ärggrönt rostig gammal nyckel på marmurväggen mitt emot har fångat mitt öga. Jag står i Mourabeternas gravkapell, den urgamla ättens, som stammar från de Almorawidiska kaliferna, vilka på 1000-talet från Kairwân regerade över hela kusten från Tripolis och Marocko. Männen av denna släkt hade varit sultanens trommän i fem sekel, då fransmännen år 1881 sände sin erövringsexpedition till Kairwân. Den då regerande Mourabeten Sidi Muhammed el Mourabet stred som ett lejon för att hålla de otrogna utanför den heliga stadens murar, innanför vilka då ännu ingen europé satt sin fot.

Dessa murar lyfta sina ärriga, gråa ytor alldeles utanför Djama Saheb Sennebi¹⁾. Jag tycker mig se hela scenen, de vitklädda araberna, som ännu en

gång bereda sig att försvara detta Islams gamla krigarnäste, stridande mot fransmännen, så som deras fäder stredo mot dem på korsfararnas tid, vapenslamret, skriken: Allah! Allah! sången som ljöd lika trotsig nu, som då den Helige Ludvig låg döende i pesten utanför Karthago, sången om Mowker och Morakim, dödsänglarna, som väntade på de otrognas själar.

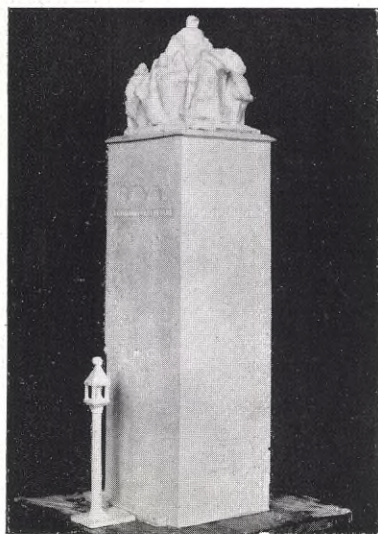
Och mitt uppe i vimlet, dödsblek, eggande soldaterna till seger eller död, den rostiga gamla nyckelns siste ägare, Mourabeten Sidi Muhammed. Guiden berättar hur han efter nederlaget inneslöt sig i sitt palats och aldrig mer visade sig ute i staden, över vilken hans motstånd dragit de främmande soldaternas vrede. De nöjde sig icke bara med att plundra den; de vanhelgade också dess helgedomar så ohjälpligt att Kairwâns moskéer, trots att staden i helighet räknas som den fjärde bland Islams heliga platser, ensam av alla i Tunis äro öppna för de otrogna.

Då Sidi Muhammed dog utan manliga efterkommande hängdes enligt gammal sed nyckeln till hans palats i Kairwân upp över gravens turbanprydd huvudända.

— Ja, men där vid fotändan hänger ju en annan nyckel, avbryter jag guiden, en ännu äldre och ärgigare, fantastiskt stor, mer lik ett vapen än en nyckel. Men det är en nyckel. Det är — säg se'n att det inte finns romantik kvar i världen! — nyckeln till Mourabeternas forna slott i Granada! Och det finnes fler sådana nycklar till gamla spanskmoriska slott i den fjärran staden i Afrika. Och alla hänga inte i gravkapellen — en del förvaras ännu bland familjeskatterna bakom de gamla palatsernas förtegnade murar, som vi nu gå förbi. Ty hit har Islams ädlaste blod tagit sin tillflykt. I de höga, vita husen med portar av ärggrönt järn i filigransarbete, fint som spets, och hemlighetsfulla haremsfönster, målade i fordom bjärta färger, nu blekta av solen till underbara blomstertoner av gult, skärt och violett, bo familjer med anor från profeten Mohammeds dagar, ättlingar av den Prins Tarik, som på det stora Islamtiska troshelgonets Sidi Okba Ben Nafés tid, under Islams första dagar, vandrade ut från Kairwân och erövrade Spanien..

Här, där intet europeiskt, intet som påminner om vår egen tid, bryter den behagfulla harmonien av blinda gamla palats, verkar den ännu mer vemodigt romantisk — historien om det sällsamma historiens kretslopp, som efter 800 år förde Tariks ättlingar tillbaka hit till deras faders stad. Den siste konungen av Granada kom aldrig hit, den stackars Boabdil el Chico dog ju i Marocko. Men flera av de trogna ädlingar, som följt honom i landsflykt slogo sig så småningom ned här. Och här ha de sedan bott och på gamla adelsfamiljers sätt världen över bara blivit allt fattigare och fattigare. Ty utom krigarens och diplomatens hantering finnes det få hantverk deras börd tillåter dem. Tack vare att de sällan taga sin första och legitima hustru annat än bland sina ståndsbredders döttrar, ha de så småningom kommit att bilda en

Forts. å sid. 74.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.
STEN STUREMONUMENTET ENLIGT PROFESSOR CARL MILLES NYA FÖRSLAG. Text å sid. 67.

¹⁾ Djama = moské.

22^a ALLMÄNNA SVENSKA LANTBRUKSMÖTET
GÖTEBORG 19-24 JUNI 1923

22:A ALLM. SVENSKA LANTBRUKSMÖTETS I GÖTEBORG NU ANTAGNA AFFISCH, utförd av artisten C. Meurling och hållen i blått, brunt och gult. Kliché: Sjöberg, Gbg.

SENASTE TEATERPREMIÄRER.

Foto. Almberg & Preinitz, Sthlm

Kliché: Gots, Gbg.

STORA DRAMATISKA TEATERNS PREMIÄR DEN 17 OKTOBER: JEAN SARMENTS "SKUGGORNÄ". Slutscen ur fjärde akten. Personerna: Biskopen: Tore Svønnberg, Jean (liggande på soffan): Lars Hanson, bakom honom Modern: Maria Schildknecht, knäböjande Nelly: Jessie Wessel, längst till höger Rene: Sven Bergvall.

Dramatiska teatern har haft en ganska trist början på säsongen men kunde den 17 oktober inregistrera

soner, tyngst dock över den unge skalden Jean, som på grund av en erotisk kris blivit, om icke tokig, så

Forts. å sid. 75.

Foto. Allarå, Gbg. LORENSBERGSTEATERN.

Kliché: Gots, Gbg.

EN MARKLIG PREMIÄR ägde rum den 16 okt. då "HJÄLTEN PÅ DEN GRÖNA ÖN", ett kraftigt och originellt lustspel av irländaren John Millington Synge, med motiv från irländskt folksliv. Scen ur 2:dra akten: Fru Widborg som krögardottern, herr Alw som Christie Mahon, hjälten. Text å sid. 75.

Foto. Almberg & Preinitz, Sthlm.

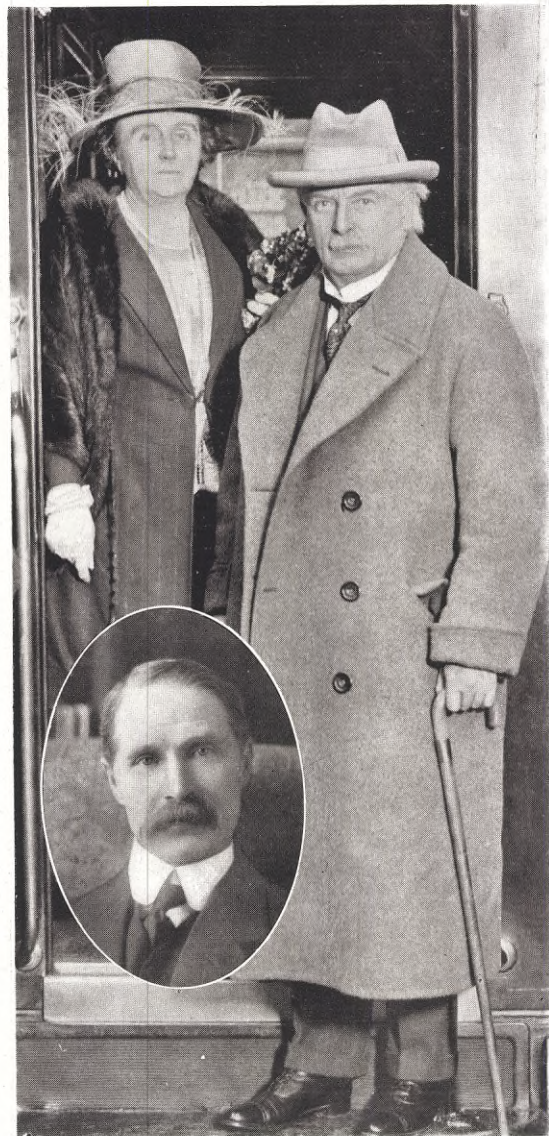
Kliché: Sjöberg, Gbg.

"DOKTORNS DILEMMA" AV BERNH. SHAW GIVES F. N. Å SVENSKA TEATERN I STOCKHOLM med Ingolf Schanche som gäst.

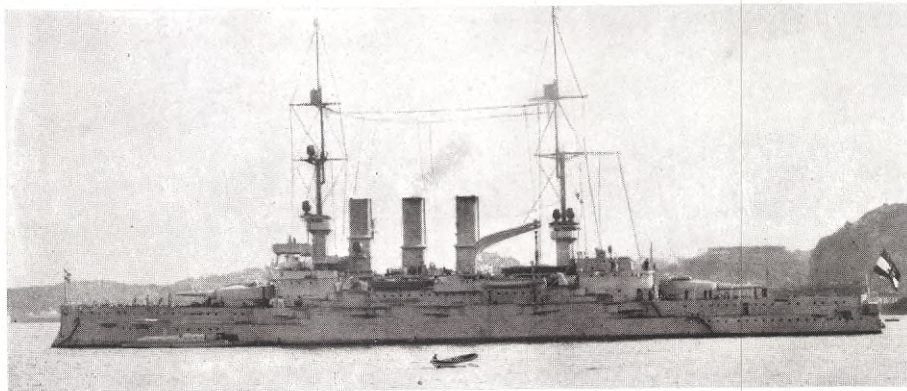
Scen ur 3:dje akten med fru Erastoff och Ingolf Schanche.

PRINCESSAN DAGMAR AV DANMARK har den 22 oktober å danska änkedrottningens slott Egelund eklaterat förlovnung med kammarjunkaren JÖRGEN CASTENSKIÖLD. Vår bild tagen å Egelund förlovningsdagen. — Text å sid. 75. (Foto. Damgaard, Kbhvn). — Klische: Sjöberg, Gbg.

ENGLANDS NU AVGÅNGNE PREMIÄRMINISTER LLOYD GEORGE MED MAKAN vid avfärden till Manchester, där han i ett stort tal sökte försvara sin orientpoitik, vilken nu lett till hans avgång. (Se föreg nr.). — I medaljongen: BONAR LAW, de konservativa ledare som mottagit uppdrag att bilda ny regering. Text å sid. 79. — Efter fotograf. Klische: Sjöberg, Gbg.

Efter fotograf.

Klische: Sjöberg, Gbg.

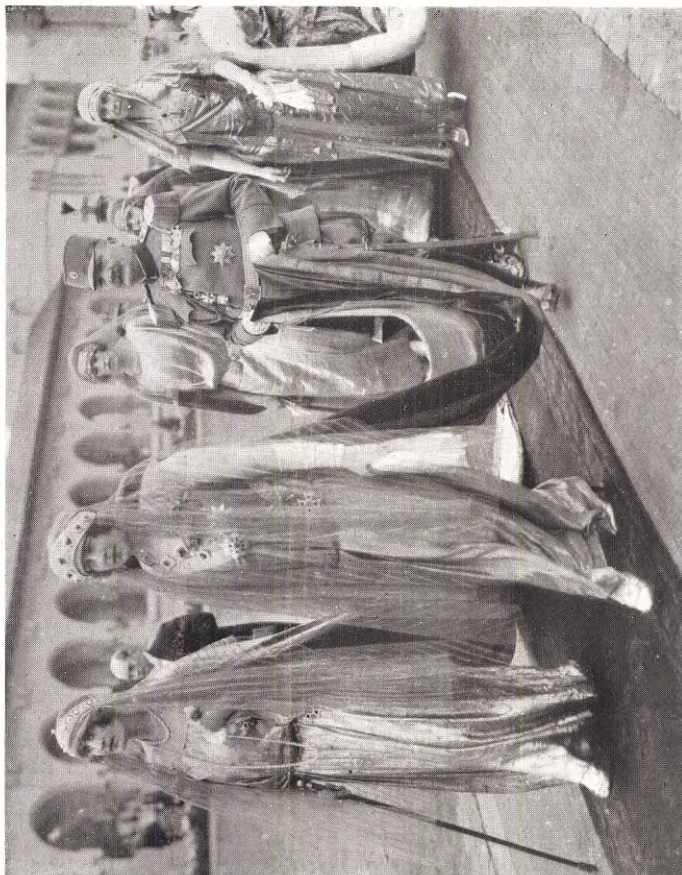
Vidst. bild:

DET TYSKA
SLAGSKEPPET

"HANNOVER", det första tyska krigsfartyg som besöker Stockholms hamn sedan tiden närmast före krigsutbrottet, ankrade å Strömmen den 19 oktober.

Foto. Pressfotobyrå.

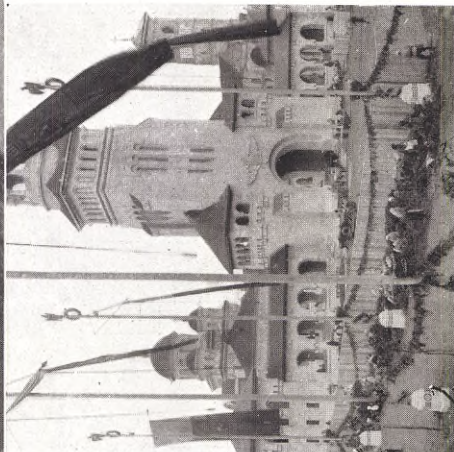
RUMÄNISKA KONUNGAPARETS KRÖNING.

Efter följande.

Klick: Gata, Öst.

1. DET NYKRÖNTA KONUNGAPARET I SPETSEN FÖR FESTPROCESSIONEN. Den rumäniske konungens krona är av silf och förfärdt ad av delar av i slaget vid Ploenna erömnade artilleripjäser, medan drötnungskronan är av guld och ett verk av en i Paris bosatt rumänisk guldsmed.
2. D OTTNING ELISABETH AV GREK-LAND (t. v.) OCH DROTTNING MARIA AV JUGOSLAVIEN (SERBIEN, t. h.) PÅ VÄG TILL KRÖNINGEN.
3. FÖRBEREDELSE TILL KRÖNINGSFESTLIGHETERNÄ I ALBA JULIA, den lilla befästa staden i Siebenbürgen, som var skådeplats för den största ceremonien. Såväl den öppna plansen framför kyrkan, på vilken kröningen den 15 okt. ägde rum efter en högtidlig gudstjänst, som själva kyrkan voro rikt smyckade.

Text d sid. 79

Forss. fr. sid. 70.

ras för sig själva bland araberna. Jag hade beundrat dem redan i Tunis. Där är typen annars oren och ful till följd av allt för mycket blandblod, särskilt judiskt. Men i vapensmedernas och parfymhandlarnas Souéks¹⁾ kan man ibland få se en glimt av denna furstliga spanskmoriska typ med sitt bleka, långlagda ansikte, sina svarta mandelögon, tunna, raka näsa och svarta, spetsiga kindskäg — precis sådana ansikten, som möter en på persiska kalifporträtt från 1100-talet. Ty vapensmede och parfymtillverkning äro tillåtna yrken — för männen. Kvinnornas speciella hantverk är mattväveri.

När jag träffade min moriska prinsessa var det också vid vävstolen. Jag hade tittat mig om efter henne i varje krökning av de smala, överbyggda gatorna, som slingrade mellan palatsen och hoppats få se en skymt var gång en gammal grön port öppnades. Men utom ett litet flickebarn, svept i purpur från huvud till fot, som jag uppfångade en skymt av, dansande inne på en vit gård mitt i en krets av allvarliga gråskägg i vita turbaner och med radband vid sidan, såg jag under de dagar vi tillbragte i Kairwán inte en enda kvinna under 30 år röra sig ute på gatan.

Vilket verkade underligt på den som kom från Biskra, vars gator ju svärmade av skamlöst obeslöjade, målade och papegojgranna Ouled Naïls²⁾. Kairwáns prägel av decorum hör väl — illa nog för oss européer — ihop med att staden helt domineras av araberna. Det fåtaliga europeiska elementet försvinner alldeles. Undviker man den gata där den franske militärresidentens hus och stadens enda hotell ligga, kan man, som jag gjorde, gå tvärs genom hela staden, utan att möta annat än araber, skridande fram likt ståtliga skuggor genom tunnelgatornas dunkel — araber av renare typ än t. o. m. ökensheikerna runt Touggurt mitt i Sahara, mörkögda med det långsynta, vemodigt forskande uttryck alla ögon, som se ut över vidder — sak samma om öknens eller havets — alltid ha, bleka och örnästa med de persiska kalifernas svarta kindskägg. Den rena arabtypen är den mest maskulina av alla manstyper i världen, maskulin på ett otämt animaliskt och dystert sätt, vilt och högtidligt på en gång. De gingo ur vägen för "Roumian"³⁾ med föraktfullt nedslagna ögon. Man riskerade aldrig ett ögonblick att glömma, vilket fäste för främlingshat och fanatism Kairwán allttjämt är. Över hälften av alla stadens inneväpnare höra till en av Islams mest fanatiska sekter, Aïssaouas, ett brödraskap, som tror sig kunna vinna himmelen genom barbariskt självplågeri.

Den sista dagen vi tillbringade i Kairwán var en fredag, sektens helgdag, då den håller offentlig gudstjänst i sin moské, till vilken äve främlingar mot entré kunna vinna inträde. Åtminstone före kriget — efter kriget var detta den första offentliga festen. För att vara säkra på att vi skulle få tillträde föreslog vår guide en visit till en av Aïssaouas sheiker, Sy Hamuda, en skomakare och marabout⁴⁾, som med sina två hustrur bodde nära Bab-el-Djelladin i mattvävarnas kvarter. Så att jag kunde slå två flugor i en smäll och köpa den matta jag föresatt mig att ta hem som minne av den heliga staden.

Kairwán-mattorna äro mycket enkla i jämförelse med de underverk i mattväg, som komma från Smyrna och Bokhara. De vävas av fårull och färgas med henna i olika gula och bruna nyanser och mönstret är alltid givet i enkla geometriska figurer och linjer. Men de äro karakteristiska för staden; man får dem ingen annorstädes och hennatonerna äro vackra och varma. Ahmed den enögde, vår guide, nämnde i förbigående just som jag trädde in genom den lilla gröna dörren till Sy Hamudas lerhus, att hans äldsta

hustru vävde härliga mattor. Jag förstod att det hela var uppgjort på förhand och att jag skulle komma att lämna sheikens hus med en hennafärgad matta, som jag köpt av hans hustru för alltför högt pris. Jag kunde bara resignerat hoppas att jag skulle komma att tycka om den. — Var Sitt⁵⁾ Zoria hemma? frågade guiden de två små bruna flickor, som kommo tassande på små bara fötter, skramlande av silverringar, över lergolvet i förummet. De bugade sig allvarligt och värdigt med silverringade bruna händer på hjärtat. — Ja, Sitt Zoria väntade oss i Zenanan, Sy Hamuda var i Zaouian⁶⁾ men hade lämnat besked om vårt ärende. Vi skulle bli insläppta till festen. (Men hur där var och vilket oförglömmeligt intryck jag fick av Sy Hamuda, marabouten och skomakaren är, som Kipling säger, "another story"). De små flickorna öppnade med samma allvarliga artighet träddörren till scheikens kök och stego åt sidan för att låta oss passera.

Därinne satt en yppig svartögd ung judinna på sina hälar framför ett fyrfat och fläktade med en solfjäder elden under en gryta, som hängde över glöden och utsände ljuvliga ångor. Hon såg på oss över axeln med sina tunga, svärtade ögon och drog vid åsynen av Ahmed en flik av sin kjol över ansiktet, men gjorde ingen min av att resa sig. Rummet var mycket litet och liknade mest av allt en fyrkantig låda av lera — lergolv, lerväggar och lertak med några korsade tvärbjälkar, som uppburde det hela. I den entoniga grågula tonen lyste ett par mattor i röda och bruna hennafärger över en låg divan och stod ett par bruna kistor under det lilla grönglasrutade fönstret, mot vilket palmer vajade i trädgården utanför. Det var allt, utom grytorna och pannorna kring fyrfatet — ett intryck av enkel och harmonisk herdeidyll, likadan nu som på Josef och Marias tid. Det kunde inte ha sett mycket annorlunda ut i Jesu moders kök.

De små flickorna hade kiupit ihop kring glöden i fyrfatet, som de närde med små buntar av välluktande törnkviskar. Tillsammans med den äldre flickan bildade de en vacker grupp med svarta flåtor över svarta barricans⁷⁾ och glimtar av silver mot brunt skinn — en stumt leende och störrande grupp, ty vårt besök var inte deras affär utan Sitt Zorias och etiketten i Zenanan är sträng.

— Sy Hamudas döttrar? frågade jag Ahmed den enögde och kom sedan ihåg att man, om man är en artig gäst, aldrig låtsas om att döttrar ha en far — en oriental av den lägre klassen i synnerhet erkänner ju helst bara sina söner. — Jag menar Sitt Zorias? försökte jag bättra på med. Ahmed frågade den äldsta flickan någonting. Hon brast ut i ett triumferande skratt — ja, man skulle nästan kunna säga att det gav hennes yppiga ungdom ett drag av övermodig grymhet.

— Sitt Zoria är barnlös! skyndade Ahmed att förklara. — Det där är Sitt Khadia och flickorna äro hennes barn. Men Sy Hamudas söner, han har tre i Zaouian, äro också hennes, översatte han ordströmmen, som flödade bakom flicken av judinnans slöja.

— Sitt Zoria är i trädgården, vävstolen får inte plats någonannanstans.

Den fick knappast heller plats i den lilla visna, lergult dammiga trädgården med sin brunn och sina palmdungar i hörnen. Skjulet över den stödde sig mot lerhyddan och tog upp nästan hela arealen. En vitklädd kvinna reste sig från bänken framför vävstolen i vilken hängde en matta alldeles färdig att skäras ned — den matta som utan tvivel var mitt öde. Men jag såg inte på den, fast jag hade ett

¹⁾ Souék = basar, handelsbod. ²⁾ Ouled Naïl = en beduinast, vars kvinnor alla ägna sig åt danserskans yrke. ³⁾ Roumia = kristen kvinna. ⁴⁾ Marabout = helig man. ⁵⁾ Sitt = fru. ⁶⁾ Zaouia = en sekts helgedom och skola på en gång. ⁷⁾ Barrican = arabkvinnornas överklädnad.

ivligt intryck av vilken präktig mörk bakgrund av djupt gyllenbruna toner den var för den stela, smala vita gestalten, som stod där med orörliga svarta ögon över slöjans vita kant, orörligt likt en figur utskuren ur ett heraldiskt broderi. Hon var inte vacker, Sitt Zoria, var alldeles för gammal och utmärslad för det och dessutom så tätt beslöjad och ombyttad att hon mest av allt liknade ett svept lik. Men då jag såg henne — så skomakarehustru och väverska hon var — förstod jag plötsligt att jag aldrig förr sett annat än borgerliga eller bondska arabkvinnor — att jag för första gången stod ansikte mot ansikte med en aristokratisk arabisk dam. Ahmed hade dragit sig tillbaka och hon lättade på slöjan — jag såg hennes långlagda blekhylta ansikte med dess tunna, raka näsa, dess genomskinliga hy, hela dess prägel av att vara liksom ciselerat i klart silver, finslipat och utmejslat ända till sprödhed. Ett degenererat ansikte utan tvivel, ett sådant som man annars blott möter i stora och äldre kulturcentra och aldrig, aldrig hos lyckliga människor.

Hon talade på bruten franska om sin matta och vad den kostade. Jag prutade och skämdes samtidigt; det kändes — fast jag visste att det icke var så, tvärtom — som om jag med borgerlig brist på nobless försökte begagna mig av hennes aristokratiska överdådighet.

Men skomakarehustrun höll mitt prutande stängen med bibehållandet av sin blida, sorgsna prinsessmin. Hon sade mig med värdig vänlighet en artighet om min hatt — Jolie, madame, oh, jolie — och såg ändå hela tiden genom personen hon prutade med och hatten hon berömde, med dessa tunga, vemodiga svarta ögon, som höra till sådana alltför fina ansikten. Jag tänkte på den tjocka, unga judinnan, som lättjefullt drog sig vid elden därinne i sin ungdoms och fruktsamhets övermod — medan den äldre första hustrun vävde mattor utanför dörren till sitt eget hem. Man behöver inte känna mycket till Östern för att begripa hur pass bitter en sådan haremstragedi kan vara. Och så kom därtill att den äldre kvinnan såg så undersam och vilsekommen ut, som om hon överhuvudtaget aldrig bort vara här, där hon var föraktad, som om hon var av högre ras, finare stoff — och därför dubbelt hjälplös — som vanligt här i världen.

Ja, allt detta hann jag med att konstruera upp medan jag köpte mattan. Det tog väl inte fem minuter att få den nedskuren, att betala Sitt Zoria och gengälda henne avskedsartigheterna, att ge de små flickorna bachschis — judinnan låg på divanen och rökte och gjorde fortfarande ingen min av att märka oss. Jag stängde dörren till Sy Hamudas zenana med en sista blick mot glimten av trädgården mot vars grönska Sitt Zoria stod kvar, högest och vit.

— Vems dotter är hon? frågade jag Ahmed, beredd att höra hennes mors namn. Men denna gång sade han faderns namn. — Sitt Zoria är dotter till Sidi Muhammed, den siste Mourabeten.

Jag blev inte överraskad. Jag hade hela tiden liksom vetat att så var förhållandet — att den gröna nyckeln jag sett i gravkapellet hörde till hennes slott. Hennes slott i Spanien, där hon borde befinna sig istället för att väva mattor i en skomakares trädgård...

TEATERPREMIÄRER. Forts. fr. sid. 71.

dock så förändligad och förbarnsligad att han icke längre har några förutsättningar att rätt leva i verklighetens värld. Hans moder tillkallar i sin nöd den unga flicka, som varit anledning till krisen, och inför den barnsligt hjälplösa mannen, vars vackra tankar och gladlynta godhet lysa igenom varje hans ord och rörelse vaknar hennes hjärta först till medlidande och sedan till kärlek. Ett ögonblick viker skuggorna från Jean liksom när solen en mulen dag i strålände segerglans genomtränger molnhöljet men

en ny katastrof står på lur och därmed är han hoppöst hemfallen åt mörkret och döden, som han ger sig själv i sin förtvivlan. Alla dessa subtila skiftningar fingo en överlägsen tolkning i främst herr Lars Hansons och Svennerbergs samt fröken Wessels framställningar.

Det blev en i synnerhet för den litterära publiken märklig teaterafton då *Lorenbergsteatern* i Göteborg den 16 oktober för första gången på svensk scen framförde den i unga år bortgångne irländske författaren John Millington Synge's mest betydande skådespel "Hjälten på den gröna ön". Dramat är med sin blandning av drastisk komik och fantasifylld poesi en originell och högt begåvad diktares fascinerande verk. En utomordentlig prestation gjordes av herr *Olof Sandborg* som gamle Mahon. En varm eloge förtjänar även fröken *Karin Alexanderson* och i vissa partier av sin roll herr *Gabriel Atw*.

Till bild å sid. 72.

Efter en del rykten i pressen har den 22 oktober officiell eklatering ägt rum av förlovningen mellan *prinsessan Dagmar*, konung Christians av Danmark yngsta syster, och *kammarjunkaren, godsägaren Jörgen Castenskiöld* till Kongstedlund, Jylland.

Härmed händer för första gången att en dansk prinsessa inom det nu regerande konungahuset förlovar sig med en man av icke furstlig börd.

Jörgen Castenskiöld är född 1890 och son till översten kammarherre A. Castenskiöld och tillhörande en av landets främsta släkter, vilken bland sina medlemmar även räknar den berömde försvararen av Dyböls skansar 1864, Carl Castenskiöld. Efter avtjänad värnplikt såsom gardeslöjtnant, låg Jörgen Castenskiöld för vakthållning på Charlottenlunds slott, där prinsessan Dagmar bodde med sin moder, änkedrottningen. Det ingick här i hans sällskapsplikter att efter middagen läsa aftontidningarna högt för änkedrottningen samt att deltaga i ett parti bridge. Ryktet visste redan vid denna tid förmåla om blivande parti, men eklateringen lär ha stött på ett motstånd, som övervanns först efter den engelska prinsessan Marys bröllop med en adelsman.

Under någon tid uppehöll sig C. i Ostasien, för att där bryta sig en bana, men föga tilltalad av livet därnere vände han för cirka ett år sedan ånyo tillbaka till hemlandet.

Prinsessan Dagmar, likaledes född 1890, är icke mycket känd av offentligheten. Medan änkedrottningen ännu regelbundet företog sina dagliga körturer syntes den unga prinsessan sällsamt vid hennes sida. Men då dessa turer på grund av änkedrottningens vacklande hälsa måste inställas, syntes ej heller prinsessan Dagmar mer.

Enligt försljudande kommer bröllopet att firas i stillhet i medio av nästa månad.

Till bild å sid. 75.

Tävlingen om svenska mästerskapet i modern militär femkamp har blivit en permanent institution, som varje höst lockar ett utvalt antal av våra främsta idrottsofficerare att mäta sina krafter. I år ha tävlingarna ägt rum den 15—18 oktober mellan icke mindre än 14 vältränade deltagare, en imponerande siffra då man betänker de kvalifikationer, som erfordras för denna den exklusivaste av alla våra sporttävlingar. Inledningstävlingen utgjordes av terrängritt, vilken gick under de mest gynnsamma yttre betingelser, följde så duellskjutning och simning samt värjåktning och till sist terränglöpning. Redan på ett ganska tidigt stadium av tävlingarna blev det klart vem som skulle bli segrare och det innebar alltså ingen överraskning när vid sammanräkningen av resultatet löjtnant Gustaf W:son Dyrssén, A. I., visade sig vara den som nått den bästa poängställningen. Som segrare i juniorklassen avgick underlöjtnant B. Lindman, A. I.

TILL TÄVLINGEN OM KRONPRINSENS POKAL. Överst t. v.: Chefen för Vaxholms grenadjärregemente överste F Löwenborg, tävlingens äldste deltagare, vid starten. Tävlingsledaren major K. Leijonhufvud, synes i grå kappa med utsträckt hand.

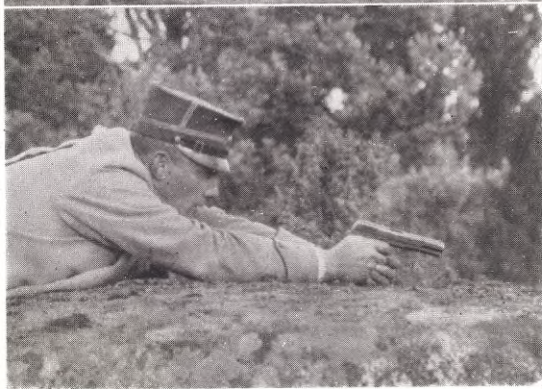
Därunder:
LÖJTNANT B. UGGLA
i skyttetävlan.

Till höger:
LÖJTNANT G. DYRS-
SEN, segrare i modern
jemkamp. Text å sid 75.

Efter fotografier.

Kliché: Gode, Öbg.

När kronprinsen för fjorton år sedan uppsatte det första vandringspriset i orienteringslöpning för IV arméfördelningens truppförband och vid detta pris förenade sådana statuter, att det nära nog

inom officerskårerna ansågs såsom en plikt att gå "man ur huse" till kamp om priset, hade detta pris för visso en mycket stor uppgift att fylla. Det åsyftade nämligen att uppöva terrängvana och orienteringsförmåga inom officerskårerna, och synnerligen goda resultat hava er nåtts.

Det första vandringspriset erövrades första året av Svea artilleri-

Forts. å sid. 79.

Efter fotografier.

Kliché: Sjöberg, Gbg.
DE SVENSKA DELTAGARNE I VÄRLDSMÄSTERSKAPSTÄVLINGARNA I SKJUTNING I MILANO ha nyligen återkommit till Sverige. Vi nämnteckna fr. v.: Herrar Maurits Eriksson, W. Hellman, Leon Lagerlöf, bankdirektör N Hedberg (ledare), I. Björkman, Olle Eriksson och Hugo Johanson. Amatörfoto Leon Lagerlöf, Sthlm.

Till höger: BANKDIREKTÖR NILS HEDBERG, de svenska Milanoskyttarnes ledare och sedan många år energisk främjare av svensk skytteidrott.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

B. O. C. MUNCK.
Nyutn. generallöjtnant i
armén.*

J. A. F. CARLSON.
Nyutn. chef för III. arméför-
delningen.*

T. J. SCHMIDT:
Nyutn. gen.-major i a:n och
militärbefälh. på Gottland*

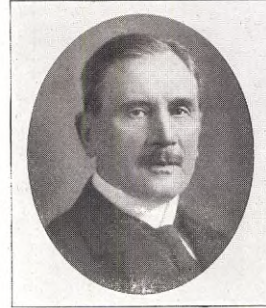
K. A. RIGNELL.
Nyutn. chef för V. infanteri
brigaden.*

A. O. G. BUREN.
Överintendent. — Stockholm.
80 år 20 okt.*

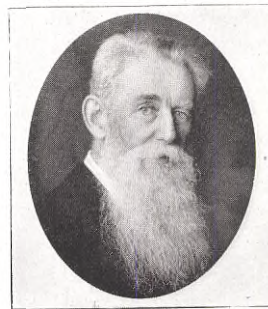
C. F. WRANGEL.
Frih. Överhovstallmästare.
Ellinge. — 75 år 31 okt.*

E. T. TRYGGER.
F. d. Justitieråd. — Stockh.
65 år 27 okt.*

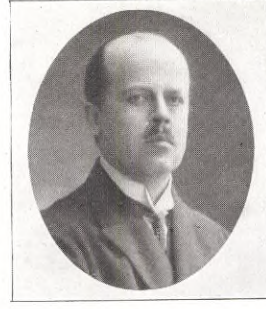
K. O. TOLL.
Generalmajor. — Stockholm.
60 år 2 nov.*

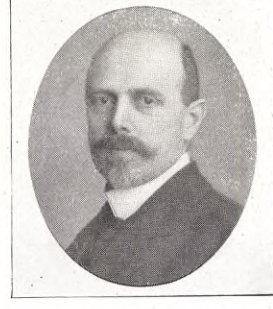
O. G. SWAHN.
F. d. Kamrer. — Stockholm.
75 år 20 okt.*

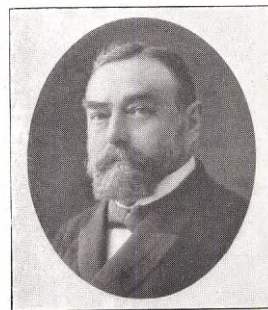
S. G. SJÖQVIST.
Grosshandlande. — Kalmar.
60 år 23 okt.*

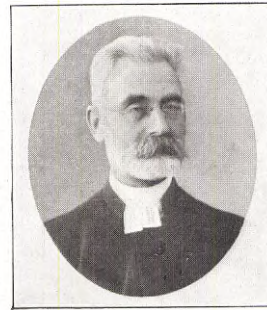
L. H. KYLBERG.
Direktör. — Stockholm.
50 år 24 okt.*

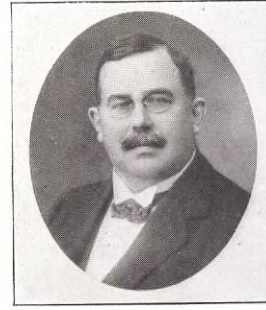
A. ZIELFELT.
Bankdirektör. — Stockholm.
50 år 30 okt.*

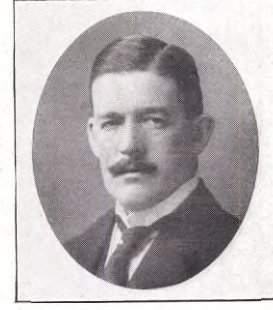
A. J. E. SJÖSTRAND.
Revisionssekt. — Gamleby.
70 år 28 okt.*

A. G. SVENSON.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Eksjö. — 70 år 29 okt.*

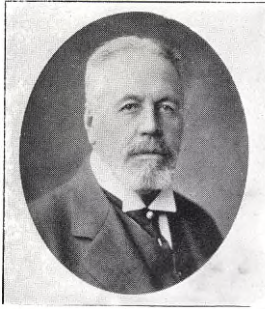
B. SJÖVALL.
Rektor. — Kristianstad.
50 år 30 okt.*

A. J. N. NORÉN.
Rektor. — Stockholm.
50 år 14 okt.*
Klitché Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. R. F. VON ROSEN †
Greve. Förste Hovmarskalk.
Stockh. — F. 1838. † 18 okt*

L. E. ANDERSSON †.
Grosshandlande. — Örebro.
F. 1838. † 17 okt.*

E. T. ISRAELSSON †.
Gudsäg. Kommunaltman — Hä.
radshammar. — F. 1868. † 5 okt.

C. G. L. REUTERSKIÖLD †.
Ingenjör. — Göteborg.
F. 1865. † 6 okt.*

BROR MUNCK. F. 57, stud. 76, uljtn. v. Smål. hus.-reg. 77, maj. v. Skån. drag. reg. 04, övjltn. v. Livreg drag. 06, överste o. chef. f. Kronpr. hus.-reg. 08, sek.-chef f. Livg. t. h. 13, gen.-major o. insp. f. kavall. 15, chef f. 3:e arméfördeln. 17, avsked 22, i dagarne utn. t. generalljtnant i armén.

AXEL CARLSON. F. 61, uljtn. v. Smål. gren.-bat. 81, kapt. v. gen.-stab. 03, öv.-ljtn. där 06, öv.-ljtn. v. Jämtl. fältjäg.-reg. s. å., överste o. chef f. Skarab. reg. 09, gen.-major o. militärbefälhav. på Gottland 17, i dagarne utn. t. chef f. III arméfördelningen. F. d. adj. h. kon. Oscar II.

TELL SCHMIDT. F. 63, uljtn. v. Vetsg.-Dals reg. 85, kapt. v. Gen.-staben 03, major o. stabschef 06, maj. v. Göta livg. 08, öv.-ljtn. v. Dalreg. 10, överste o. chef f. Vaxh. gren.-reg. 13, chef. f. Skarab. reg. o. 5:te Inf.-brig. 19, i dagarne utn. t. gen.-major i a. n. o. militärbefälh. på Gottland.

KARL RIGNELL. F. 71, uljtn. v. Älvsb. reg. 91, ljtn. v. Gen.-staben 05, kapt. v. Västm. reg. 10, major v. Gen.-staben 13, övjltn. där 16, stabschef v. 4 Arméfördeln. 13-16, övjltn. v. Jämtl. fältjäg.-reg. 16, överste i a. n. 19, överste o. chef f. Älvsb. reg. 20, i dagarne utn. t. chef för V infanteribrigaden.

AXEL BUREN. Stud. 63, kam. ex. 64, tf. kammarskr. i Statskont. 74, kammarskr. s. å., kammarskr. i Hoförvalt. 76-90, förv. av Konungens ensk. fond 90. Chef. f. K. Operan 92-98, chef f. K. Teatern 98-07; överint. i K. M. Hov. 1900. Ordf. i styr. f. Musikhist. mus. Led. av Musik. akad.

FREDRIK WRÄNGL. Uljtn. v. sk. dragonreg. 66, avsk. 74, kab.-kammarskr. 98, chef f. stuterlöverstyr. 01-16, överhovstallmästare 12. Led. av styr. f. Sparb. f. Eslövs sdn 87, av Sv. Mosskulturörns styr. sdn 94, led. av lantbrukskad., dess hedersled. sdn 20.

ERNST TRYGGER. Stud. 76, jur. utr. kand. 81, jur. utr. lic. 84, e. o. prof. i processrätt v. Ups. univ. 88, ord. prof. 89-05, univ. prorekt. 01-05, Justitieråd 05-08. Led. av unionskomm. 95-98. Led. av Riksd. F. K. sedan 98, led. av Lagutsk. 93, 01, 05, 08-10 (tidt. ordf.), led. av Konstit. utsk. 1900, 02-04, 11 (ordf. 11), led. av Talmanskont. sedan 09, v. ordf. i försv.-utsk. 14. F. n. högerpart. ledare i F. K. Ordf. i styra f. a.-b. Separator, Igggesunds bruk, rederi-a.-b. Nord. Biografi o. Helsid.-portr. årg. VI : 44 o. XIX : 5. Kommend. m. st. k. N. O.

KARL TOLL. Uljtn. v. Ner. reg. 81, v. F. Göta art.-reg. s. å., art.-stabs-off. 94-97, kapt. i a. n. 95, i rez. 96, v. A. Göta art.-reg. 97, maj. i a. n. 04 v. Upl. art.-reg. 06, v. Smål. art.-reg. 07, chef f. Art.-stab. 04-09, öv.-ljtn. i a. n. 08, öv.-ljtn. o. ch. f. Gottl. art.-kår 09-11, överste o. ch. f. Vendes art.-reg. 11, gen.-major i a. n. o. t. f. ch. f. IV arméfördeln. 18, ch. f. samma arméfördeln. sedan 19. Stadsfullm. i Kristianstad 15-18, insp. f. Elementarlärov. f. II. därst. 12-18 insp. f. h. allm. lärov. därst. 17-18. Ordf. i Sveriges landstörmsförärs centralförb. sdn 20, f. Fören. befr. av skollundomans vapenöv. sdn 19, led. av dir. f. Gymn. Centr.-inst. sdn 20.

OSCAR SWAHN. Anst. i Sv. telegraphbyråns huvudkontor 92-17, en följd av år såsom dess kamrer. En av vårt lands yppersta skyttar; intr. 63 i Tanums friv. skarpskyttefören., under några år överbefälh. f. Uddevalla friv. skarpsk.-fören. o. 85 skyttegillet ordf. Erövr. 76 Stat. äldsta skyttek. i guld samt den nyare 85, inneh. samtl. statens officiella skyttemarken. Sedan överbefälh. t. Stockholm 91 tillh. dess friv. skytteväsende; led. av skytteföb. överstyr. 93-17 då han tilldel. riksm. i guld. Hed.-led. av Uddevalla skytteföb. o. Sthlms friv. skarpskyttefören. Framst. jägare, särsk. hjortskytt; Sveriges repres. v. Olymp. Sp. i London 08, Stockholm 12 o. Antwerpen 20 o. erövr. v. de båda första tillf. guldm. ed.

GOTTFRID SJÖQVIST. Startade efter praktik hos olika firmor 87 egen affär i specceri- o. matvarubranschen i Ronneby, övertog 90 till Elghult

samt började grosshandel, vilken 1904 övertogs t. Kalmar o. 19 om-bildades t. a.-b. Led. av Kalmar stadsfullm. o. dess beredn.-utsk., folk-skolestyr., navigationskollekt., styr. f. Kalmar Nya Järnvägs-a.-b. o. S. Ölands Järnvägs-a.-b., styr. f. Smålands e. bank. Landstingsman samt ordf. i Kalmar stads arbetslöshets- o. hjälppkomm.

HENRIK KYLBERG. Elev v. Alnarps lantbr.-sk. 93-95, 98-1900, förvalt. å Kulla-Gunnarstorp 02, å Alnarps 05, disp. o. styr.-led. v. Allm. Sv. Ut-sädes-a.-b., Svalöv 09-16, verkst. dir. o. styr.-led. i a.-b. Baltic sdn 16. Led. av Lantbruksakademien.

ABBE SJÖSTRAND. Stud. 72, jur. utr.-kand. 78, v. hvd. 80, fisk. v. G. hovr. 85, ass. i G. hovr. 87, tf. rev.-sekr. s. å., konst. 89, rev.-sekr. 91, häradsh. i Luggude doms. 1900-18. Suppl. f. tullm. i Riksb. 90-91, på sin tid stadsfullm. i Jönk. o. Stockh.; Helsingborg 04-10, dess v. ordf. 03-10; lands-tingsman 06-18.

GUSTAF SVENSSON. Stud. 75, teol. kand. 84, prästvigd s. å., kyrkoh. i Söderköping 94, kontr.-prost i Hammarkinds kontr. 97, kyrkoh. i Eksjö sdn 01, kontr.-prost i S. Vedbo sdn 05. På sin tid lär. i Stockholm samt insp. i Söderköp. a. lärov.; sdn 04 inspekt. f. Eksjö a. lärov. o. elem.-skol. f. II. Orator v. prästmötet 12.

BIRGER SJÖVALL. Stud. 89, fil. lic. 11, fil. dr 18, adj. v. Lunds h. allm. lärov. 06, studierektor f. gymnasiet v. Lunds fullst. lärov. f. II. 11-20, rektor v. Kristianstads h. allm. lärov. sdn 20. Stadsfullm. i Lund 17-19, led. av dess beredn.-utsk. 17-19, led. av folkskolestyrel. i Lund 17-20, därav senast ssm ordf., insp. f. Kristianstads stadsanstalter f. yrkesunderv. sdn 22, f. Vinslövs slöjd- o. hushållsskoll.

JOSEF NORÉN. El. v. bygn.-yrkeskolan i Sthlm 96-98, bygn.-ritare h. Ferd. Boberg o. bygn.-kontrollant v. Sthlms centralposthus 98-03, utd. studieresor 04-12, stadsfullm. 12, led. av beredn.-utsk., av fastighetsnmd., drätselnmd., styr.-led. o. kassaförv. i Landsörmsfören. centralorg. B. arb. Sveriges hus. v. världsutst. i St. Louis 04, ministerhotellet, Blasi-holmen 11, Salsjöbadens skola 12, Nord. komp. i Sthlm 14-15, samt stads-ensens kristidsbygn., å fl. platser.

AUGUST VON ROSEN †. Uljtn. v. Svea livg. 57, major 81, adj. h. kon. 82, 1:e hovmarskalk 90, översteljtn. i a. n. 88, avsk. 90 med tillst. att kvar-stå s. major i rez. reserv. Statsrevisor 78-82.

LARS ERIK ANDERSSON †. Inneh. av L. E. As försäkr.-byrå i Örebro. Stadsfullm. sedan 82. Ordf. i styr. f. Örebro ensk. hand.-fören., spritbol., lysoljebol., teater-a.-b., Marks teaterklub., a.-b. Bergvall & Co. a.-b. Central-platset; v. ordf. i styr. f. elektr. bol. Styr.-led. i Örebro folkbank 79-97, i d. v. a.-b. Örebro hand.-bank 97-05, v. ordf. i styr. o. v. verkst. dir. för d. v. Hernösands e. bank avd.-kontor 05-08, för d. v. bank a.-b. norra Sveriges avd.-kontor 08-14, sdn sistn. år led. av avd.-styr. f. Stockh. hand.-banks avd.-kontor, dess ordf. samt v. verkst. dir.

CASIMIR REUTERSKIÖLD †. Avg. fr. Alnarps lantbruksinst. o. h. mejeri-skola 89, arrend. därelt. Nämmeholm i Jkpgs l., Mosskulturörns kulturför. 1900-03, arrenderade 03-08 Flahults gård o. ägde 07-15 Näsby säteri i Östgl., förest. f. Linköpingsdistns spannmålsbyrå 16-19, tjm. i a.-b. Gäteborgssystemet 21-22. Var bl. a. ordf. i Tveta härad. s hushållsllm. Linköpingsortens Mejeriefören. o. i Roxens regleringsbol. samt nämndman i Åkerbo härad.

Till bild å sid. 68.

En upprörande fartygsoiuycka inträffade morgonen till den 20 okt. då ångaren **Viktor Rydberg** på resa mellan Stockholm och Jönköping förölyckades strax utanför Mörköen mellan Södertälje och Oxelösund, varvid de båda maskinisterna, törste maskinisten Emil Svensson och andre maskinisten Karl Nylander samt en av fartygets två passagerare, en svensk-amerikansk ingenjör Josef Valentin Seeberg, medföljde i djupet. Befälhavaren å båten, kapten J. G. Killander, styrmannen Zedler och den övriga besätningen, uppgående till 8 man samt ingenjör Seebergs maka, blevo däremot räddade. Anledningen till olyckan synes hava varit att en alltför stark och mot rederi-bolagets för trafiksäkerhetens tryggande utfärdade direktiv uppenbart stridande lastning av fartyget ägt rum vid resans anträdande. Viktor Rydberg var nämligen ett fullt sjövärdigt fartyg, vilket gott under normala förhållanden skulle ha uthärdat även den orkanliknande stormby, som olycksnatten drog fram över kusten.

Från bolagets sida hava sålunda alla försiktighets-

åtgärder för undvikande av olyckor beordrats och man får hoppas att den nu inträffade olyckshändelsen icke kommer att menligt inverka på trafikfrekvensen på den vackra och goda kommunikationsväg som leder genom hjärtat av vårt land.

Forts. fr. sid. 69.

ägarens greve Claes Lewenhaupts frånvaro hade en vid godset anställd yngre trädgårdselev drabbats av en plösligt påkommen sinnesförvirring. Denna tog sig det ödesdigra uttrycket att mannen utan motiv och, som det synes, utan att förstå vad han gjorde, först å vinden antände en del tidningspapper och vadd samt därpå i tredje våningen med dess gästrum alla gardiner och överdrag. Snart stod hela den övre delen av byggnaden i ljusan låga. Från Katrineholm alarmerad brandkår lyckades visserligen rätt snart begränsa elden, men dock ej förrän denna medhunnit att såväl till oigenkänlighet ramponera den ståtliga byggnaden som i fråga om dess dyrbara lösöre fördärva betydande värden.

Efter fotografi.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

SVÅRA KOMMUNISTOROLIGHETER ägde söndagen den 15 oktober åter rum i Berlin, då kommunister med våld sökte hindra ett sammanträde av det reaktionära förbundet "Das Bund für Freiheit und Ordnung" samt även ingrepp störande i det högtidliga rektorsskjutet vid universitetet — Å bilden synas några kommunister genompryga en festdeltagare, medan åskådarskaran tämligen lugnt låter överfallet ske. Det förr så beundrade tyska modet tyckes visst nu på väg att försvinna.

KRONPRINSENS POKAL. Forts. fr. sid. 76.

regemente med en överlägsenhet som förbluffade medtävlarna och kanske även segrarna själva. Följande år blev överraskningen om möjligt ännu större i det att Generalstaben helt oförmodat lade beslag på priset. Detta gick emellertid infanteriregementenas ära för nära och inom dessa igångsattes ett energiskt och systematiskt träningsarbete, vilket också resulterade i att Svea livgarde tre år å rad förvisade de efterhågsna sveaartilleristerna till andra plats. Genom denna bedrift stannade också pokalen för alltid i sveagardisternas händer.

När kronprinsen förklarade sig villig att uppsätta ett nytt vandringspris ansågs det lämpligt att utvidga tävlingen från att förut blott hava gällt orienteringslöpning till att även omfatta orientering från stationspunkt och fältskjutning med pistol samt att giva de äldre deltagarna någon lättnad.

I denna nya form har striden fortfarande stått mellan Svea livgarde och Svea artilleri. Det förstnämnda regementet hade en inteckning och det senare två, när tävlingen i lördags åter gick av stapeln i den allt annat än lätta terrängen i trakten av Östanå herrgård. De två konkurrerande regementena hade satt in alla krafter, men då de vidlyftiga tävlingsprotokollen ännu icke sluträknats är utgången sålunda icke känd.

Till bild å sid. 72.

Englands premiärminister Lloyd George har jämte koalitionskabinetts samtliga medlemmar den 19 oktober demissionerat och unionistpartiets ledare Bonar Law har mottagit uppdrag att bilda ny regering.

Med Lloyd George träder centralfiguren för den samtida europeiska politiken t. v. tillbaka från den politiska vädjebanan. Om än hans politiska gärning, särskilt efter fredsslutet, ådragit sig mycken och berättiga kritik, har dock det nästan sagolika skimret kring hans glänsande, hypnotiska personlighet alltjämt strålat med oförminskad glans. En boren agitator, som med sin vältalighets gudagåva kunde vinna nationen för

sina mål, var han under kriget given såsom Englands store man. När däremot efter kriget återuppbyggandets stora mödosamma tid kom och världen fordrade män med framtidsblick och besinning räckte Lloyd George icke till. Hans politik i Orientfrågan blev måhända den tuva, varå lasset välte. Men mannen, som körde det är därmed icke borta. Såsom ledare för ett eget parti, vars historia ännu icke skrivits, skall Lloyd George sannolikt än nu många år genom sin personlighetens charm skänka Englands politik åtskilliga ögonblick av överraskning, storhet och tjusning.

Bonar Law, Englands nye premiärminister, är sin företrädare

fullständiga motsats. Grundlig, saklig, och besinningsfull äger han de största betingelser att leda sitt lands politik in i lugna och för världen i dess helhet måhända gagneliga farvatten. Av skotsk börd såväl på fädernet som modernet och född år 1858 började han efter en framgångsrik affärsverksamhet sin politiska bana såsom förmögen privatman i Glasgow, där han 1903 uppställdes såsom unionisternas parlamentskandidat. Utnämnd till parlamentssekreterare för Board of Trade 1906, på grund av ett uppmärksammat anförande i en skattefråga utpekades han snart som en av unionistpartiets ledare. Under världskriget tillhörande regeringen först såsom kolonialminister, därpå som finansminister och slutligen som Lord Privy Seal, medan han samtidigt var underhusets ledare, har han från och med 1921, då han av hälsoskäl drog sig tillbaka, endast mera sällan framträtt i det politiska livet.

Till illustr. å sid. 73.

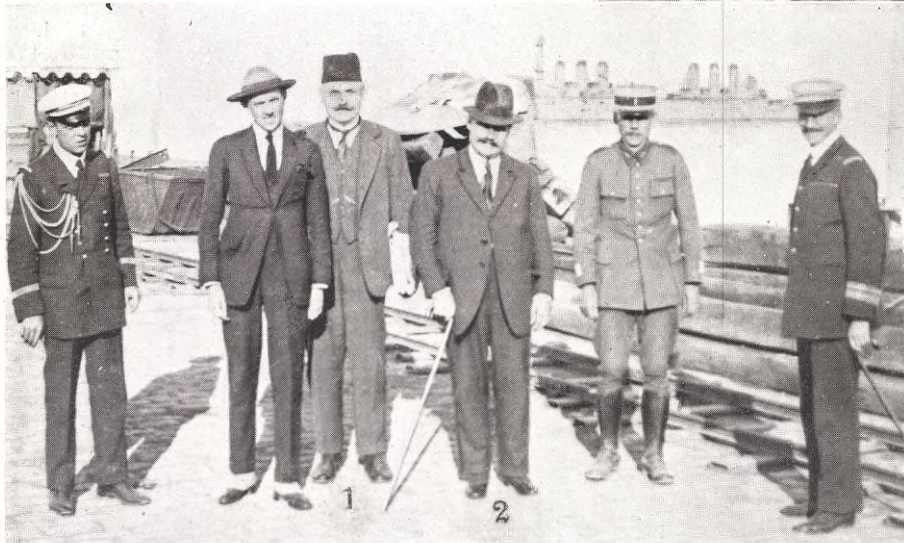
En högtidlig kröningsakt ägde söndagen den 15 oktober rum i Alba Julia, förut Karlsburg i Siebenbürgen, då konungaparet av Rumänien under nästan sagolik ståt och i närvaro av representanter för de flesta av Europas regeringar, kröntes till Storumäniens härskare.

Å en av våra vackra bilder synes under baldakinen och i spetsen för det festliga bröllopståget den nykrönta konungen jämte gemål, drottning Marie, omedelbart efter kröningen, vilken enligt en version skildras såsom en av befolkningen med utomordentlig entusiasm hälsad tilldragelse. Enligt en annan version däremot betecknas hela kröningshögtidligheten som en parodi, arrangerad av lejda deltagare, vilka på order utbringade hurraropen och simulerade befolkningens entusiasm. Sanningen ligger väl här såsom alltid mitt emellan två ytterligheter.

Hrr Fotografjer uppmanas att vid insändandet av fotografier till HVAR 8 DAG till se, att firmanamnet är anbragt på fotografiets baksida. Endast då anges firmanamnet.

Efter fotograf. Kliché: Göts, Gbg.
MUSTAFA KEMAL, den turkiske nationalistledaren, och **FRANKLIN BOUILLON**, den franske underhandlaren, i Smyrna.

FRÅN MUDANIAKONFERENSEN, vid vilken som bekant den hotande krigsfaran i Europas sydöstligaste hörn tillslutligen avvärdades, bringa vi i dag tvänne nya bilder. Överst t. h. General Harington, den engelske överbefälhavaren i Konstantinopel, vars besinningsfullhet högst väsentligt bidragit till krisens lösning (se föregående nr.) med stab utanför konferenshuset omedelbart före mötet med de turkiska nationalistrepresentanterna.

Därunder:

1. Hamid bey, Angoraregeringens representant i Konstantinopel på Mudanias kaj tillsammans med den franske underhandlaren Franklin Bouillon, vilken även i hög grad arbetat för fredens bevarande.

Efter fotografier. Kliché: Göts, Gbg.

Efter fotograf.

DET HÄRJADE SMYRNA. En bild, som till fullo ådagalägger fördöelsen i den brunna staden.

Kliché: Sjöberg, Gbg.